

# Agatha Christie®

## O AUTOBIOGRAFIE

Traducere din limba engleză

ADANIA FOLEA

prin Lingua Connexion

**LITERA**

București  
2020



Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România  
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372  
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe



*O autobiografie*  
Agatha Christie

Copyright © 2020 Agatha Christie Limited  
pentru versiunea în limba română.  
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză:  
Adania Folea prin Lingua Connexion

Editor: Vidrașcu și fiii  
Redactor: Ilieș Câmpeanu  
Corector: Georgiana Enache  
Prelucrare copertă: Bogdan Mitea  
Tehnoredactare și prepress: Gabriela Anghel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României  
CHRISTIE, AGATHA  
O autobiografie / Agatha Christie; trad. din lb. engleză de  
Adania Folea prin Lingua Connexion. – București: Litera, 2020  
ISBN 978-606-33-6019-0  
I. Folea, Adania Ioana (trad.)  
821.111

## Cuprins

<i>Prefață</i> .....	7
<i>Cuvânt înainte</i> .....	9
Partea I. Ashfield .....	15
Partea a II-a. „Fete și băieți, veniți afară la joacă“ .....	89
Partea a III-a. Copilul crește .....	157
Partea a IV-a. Flirturile, curtatul, nunta și căsătoria .....	229
Partea a V-a. Războiul .....	315
Partea a VI-a. În jurul lumii .....	405
Partea a VII-a. Tărâmul fericirii pierdute .....	453
Partea a VIII-a. A doua primăvară .....	513
Partea a IX-a. Viața alături de Max .....	601
Partea a X-a. Al Doilea Război Mondial .....	687
Partea a XI-a. Toamna .....	723
<i>Epilog</i> .....	757
<i>Indice de persoane</i> .....	763

## UNU

Unul dintre cele mai minunate lucruri care ți se pot întâmpla în viața asta e să ai parte de o copilărie fericită. Eu am avut o copilărie foarte fericită. Locuiam într-o casă cu o grădină, pe care le adoram; aveam o dădacă plină de răbdare și înțelepciune; un tată și o mamă care se iubeau, așa încât își îndeplineau în chip desăvârșit rolul de soți și de părinți, deopotrivă.

Privind în urmă, îmi dau seama că am avut parte de un cămin cu adevărat fericit. Asta se datora în mare parte tatălui meu, care era un om nespus de plăcut. Însușirea aceasta de a fi plăcut a căzut oarecum în desuetudine în ziua de azi. Oamenii au tendința să pună accentul pe inteligență, pe abilități, pe prestigiul individului, pe capacitatea lui de a contribui la bunul mers al comunității din care face parte. Charles Dickens oglindește lucrul acesta cu măiestrie în romanul *David Copperfield*:

„- Fratele dumitale este un om plăcut, Peggotty? am întrebat eu cu prudență.

- Vai, și încă ce plăcut e! exclamă Peggotty“.

Puneți-vă și voi întrebarea aceasta cu privire la prietenii și cunoștințele voastre și probabil veți fi surprinși să constatați cât de puțini sunt aceia care merită un răspuns precum cel al lui Peggotty.

Presupun că tatăl meu nu ar fi fost la înălțimea standardelor moderne. Era un om indolent, cu o fire domoală. Erau vremuri în care se trăia din venituri independente, iar dacă aveai norocul să beneficiezi de un astfel de venit, nu era nevoie să mai muncești. Nici nu se aștepta să faci asta. Oricum, înclin să cred că tatăl meu nu s-ar fi împăcat prea bine cu ideea de muncă.

În fiecare dimineață pleca de acasă - locuiam în orașul Torquay - și mergea la club. Se întorcea cu birja la ora prânzului, iar după-amiază

mergea din nou la club, unde juca whist<sup>1</sup> toată după-masa, și venea acasă tocmai la timp ca să se îmbrace pentru cină. În timpul sezonului, își petrecea timpul la Clubul de Cricket, unde deținea funcția de președinte. În afară de asta, din când în când punea în scenă câte o piesă de teatru cu actori amatori. Avea foarte mulți prieteni și îi plăcea la nebunie să-i invite la cină și să-i distreze. În fiecare săptămână organiza un dîneu fastuos la noi acasă, iar de două sau de trei ori pe săptămână o scotea pe mama în oraș.

Abia mai târziu am realizat cât de iubit a fost tatăl meu. După moartea sa am primit scrisori din toate colțurile lumii. Negustori locali, birjari și vechi angajați – mereu venea câte unul la mine și-mi spunea: „Ah! Mi-l amintesc bine pe domnul Miller. N-am să-l uit niciodată. Nu mai sunt mulți ca el în ziua de azi“.

Totuși, nu aș putea afirma că avea cine știe ce calități remarcabile. Nu era de o inteligență ieșită din comun. Cred, pur și simplu, că era înzestrat cu o inimă sinceră și iubitoare și că ținea mult la semenii săi. Avea un simț al umorului grozav, așa încât se pricepea de minune să-i facă pe oameni să râdă. Nu vedeai la el urmă de răutate sau de invidie și era de o generozitate de-a dreptul uluitoare. În plus, emana o bucurie și o pace care atrăgeau ca un magnet.

Mama mea era total diferită. Avea o personalitate enigmatică, fascinantă – mult mai puternică decât a tatălui meu. Ideile sale erau de o originalitate care te lăsa cu gura căscată, în schimb era extrem de timidă și de lipsită de încredere în propria persoană, lucru care o umplea de nefericire. În adâncul inimii ei, cred că era de o melancolie iremediabilă.

Atât servitorii, cât și copiii îi erau profund devotați și se conformau fără crâcnire celei mai mici cerințe a ei. Ar fi fost o educatoare excepțională. Orice cuvânt rostit de ea căpăta numaidecât o semnificație impresionantă. Monotonia o plectisea de moarte, drept pentru care avea obiceiul să sară de la un subiect la altul cu o asemenea vivacitate, încât uneori conversațiile cu ea erau de-a

<sup>1</sup> Joc de cărți clasic, care a cunoscut perioada de glorie în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, după care a fost detronat de bridge (n.tr.)

dreptul năucitoare. După cum pe drept cuvânt îi reproșa câteodată tata, era complet lipsită de simțul umorului. La acest reproș răspundea, pe un ton ofensat: „Doar pentru că nu mi se pare că unele povești de-ale tale sunt amuzante, Fred...“, la care tata izbucnea într-un râs zgomotos.

Era cu vreo zece ani mai tânără decât tata, pe care îl iubea cu patimă încă din copilărie, de la vârsta de zece ani. Pe vremea când tata era doar un tânăr vesel și petrecăreț, care se bucura de viață când la New York, când în sudul Franței, mama mea, o fată liniștită și timidă, stătea acasă și se gândea la el, copiind câte un poem în „albumul“ ei sau brodând o copertă de carte pentru el. Copertă pe care, în paranteză fie spus, tatăl meu avea să o păstreze toată viața.

O idilă tipică epocii victoriene, dar înțesată cu sentimente dintre cele mai profunde.

Îmi place să vorbesc despre părinții mei nu doar pentru simplul motiv că *sunt* părinții mei, ci pentru că ei au reușit să atingă acest ideal rarisim – o căsnicie fericită. Până în prezent am văzut doar patru căsnicii reușite. Există oare vreo rețetă a succesului? N-aș crede. Dintre cele patru căsnicii la care mă refer, prima este cea a unei tinere fete de șaptesprezece ani, măritată cu un bărbat mai în vârstă decât ea cu mai bine de cincisprezece ani. Acesta obiectase că ea e prea tânără ca să poată lua o asemenea decizie. Fata replicase că e perfect capabilă să decidă ce vrea și, mai mult decât atât, luase hotărârea să se mărite cu el cu trei ani în urmă! Căsnicia lor a fost supusă unor încercări grele, prin faptul că mai întâi una dintre mamele-soacră și apoi și cea de-a doua s-au mutat împreună cu ei – lucru care poate să „avarieze“ orice relație conjugală. Tânăra soție era însă o ființă calmă, cu o personalitate extrem de puternică, îmi amintește întru câtva de mama mea, fără să aibă inteligența acesteia și preocupările ei intelectuale. În fine, tânăra i-a născut soțului ei trei copii, care sunt acum oameni în toată firea, pe picioarele lor. Căsnicia lor durează de mai bine de treizeci de ani și se iubesc la fel de mult ca în prima zi. Al doilea exemplu este cel al unui tânăr care s-a căsătorit cu o femeie mai în vârstă decât el cu cincisprezece ani – o văduvă. Aceasta l-a respins ani în

sir, însă în cele din urmă l-a acceptat și au trăit fericiți împreună 35 de ani, până la moartea ei.

Mama mea, Clara Boehmer, a avut o copilărie nefericită. Tatăl ei, ofițer în batalionul Argyll Highlanders<sup>1</sup>, își pierduse viața în urma unei căzături fatale de pe cal, lăsând-o pe bunica mea văduvă, cu patru copii mici de crescut. Avea doar 27 de ani și nici un alt venit în afara pensiei de urmaș. Atunci, sora ei mai mare, care se măritase recent cu un american bogat – aflat la a doua căsătorie –, s-a oferit să înfieze unul dintre cei patru orfani de tată, spre a-l crește ca pe propriul copil.

Pentru văduva tânără și copleșită de griji, care cosea zi și noaptea ca să-și poată întreține și educa cei patru copii, oferta aceasta a fost de nerefuzat. Având trei băieți și o fată, a ales-o pe aceasta din urmă, fie din cauză că avea convingerea că băieții se descurcă mai ușor în viață, pe când o fată are nevoie de anumite avantaje materiale, fie – așa cum a crezut mama întotdeauna – pentru că ținea mai mult la băieți. Astfel, mama mea a plecat din Jersey și s-a mutat în partea de nord a Angliei, într-un cămin ciudat. Presupun că amărăciunea resimțită și durerea de a nu fi dorită i-au influențat mult perspectiva asupra vieții. I-au zdruncinat încrederea în sine și au făcut-o foarte suspicioasă cu privire la afecțiunea manifestată de cei din jurul ei. Mătușa ei era o femeie cumsecade, generoasă și agreabilă, dar nu era capabilă să înțeleagă sentimentele unui copil. Mama a avut parte de toate așa-zisele „avantaje” ale unui cămin confortabil și ale unei educații bune, însă pierduse – și nimic nu putea să înlocuiască lucrul acesta – viața lipsită de griji pe care o împărțea cu frații ei în sânul *propriei familii*. Deseori am citit prin ziare, la rubrica de sfaturi adresate cititorilor, întrebări formulate de părinți îngrijorați care voiau să știe ce să facă, dacă să permită înfierea copilului lor de o altă persoană, în vederea „avantajelor pe care noi nu putem să i le oferim – cum ar fi o educație de calitate”. Și de fiecare dată îmi venea să strig în gura mare: „Nu renunțați la copil!” Căminul părintesc, familia de origine, dragostea și

<sup>1</sup> Batalion de infanterie din Regimentul Regal Scoțian (n.tr.)

sentimentul de apartenență... se pot compara toate acestea cu avantajul educației, fie ea și cea mai grozavă din lume?

Mama suferea enorm în noua sa familie. În fiecare noapte adormea plângând amarnic, slăbea din ce în ce mai mult și era tot mai palidă, până când, în cele din urmă, căzu la pat și mătușa ei fu nevoită să cheme medicul. Acesta era un om mai în vârstă, cu experiență, care, după ce stătu de vorbă cu fetița, îi comunică mătușii: „Copilei îi este dor de familia ei”. Mătușa rămase stupefiată și nu-i veni să creadă. „Oh, nu, spuse ea. Nu se poate. Clara e un copil cuminte și liniștit, nu ne face niciodată necazuri și e destul de fericită.” Bătrânul medic se duse din nou la patul copilei și discută încă o dată cu aceasta. Parcă avea frați, nu-i așa? Câți? Cum se numeau? În cele din urmă, fetița izbucni în plâns și întreaga poveste leși la iveală.

Faptul că și-a mărturisit durerea i-a ușurat într-o măsură suferința, însă sentimentul acela de „a nu fi dorită” nu a părăsit-o niciodată. Cred că nu a iertat-o pe bunica pentru asta până la moarte. S-a atașat, în schimb, foarte tare de „unchiul” ei, americanul. Acesta era destul de bolnav la vremea aceea, dar ținea mult la micuța și tăcuta Clara, care îi citea din cartea ei preferată, *Regele râului de aur*<sup>1</sup>. Însă adevăratele clipe de bucurie le trăia cu prilejul vizitelor periodice ale fiului vitreg al mătușii – Fred Miller –, așa-numitul „verișor Fred”. Acesta avea pe atunci vreo douăzeci de ani și era foarte amabil cu mica lui „verișoară”. Într-o zi, când ea avea cam unsprezece ani, îl auzi pe tânărul Fred spunându-i mamei sale vi-trege: „Ce ochi frumoși are Clara!”

Clara, care mereu se considerase banală, ștearsă, dădu fuga sus, la etaj, și se cercetă cu atenție în oglinda uriașă din dressingul mătușii. Poate că avea dreptate, ochii ei erau *într-adevăr* destul de frumoși... Se simți cuprinsă de o bucurie nemăsurată. Din momentul acela, inima ei îi aparținu lui Fred pe vecie.

Întors în America, la el acasă, un vechi prieten de familie îi spuse tânărului:

<sup>1</sup> *The King of the Golden River*, titlul original în engleză (n.tr.)

– Freddie, într-o bună zi tu ai să te căsătorești cu verișoara ta, micuța englezoaică.

Stupefiat, acesta replică:

– Cu Clara? Dar e doar o copilă.

Însă avusese mereu un sentiment special față de copila care îl iubea în tăcere. Păstra toate scrisorile copilărești și poemele pe care i le scria ea și, după un lung șir de flirturi și de aventuri cu diverse frumuseți la modă și minți luminate din New York (printre care se număra și Jenny Jerome, devenită ulterior Lady Randolph Churchill<sup>1</sup>), s-a întors în Anglia și i-a cerut micuței verișoare să fie soția lui.

Tipic pentru mama mea, în prima fază l-a refuzat categoric.

– De ce ai făcut asta? am întrebat-o eu odată.

– Pentru că eram tristă, mi-a răspuns ea.

Un argument cel puțin ciudat, dar, pentru ea, suficient de valabil.

Tatăl meu nu avea însă de gând să se dea bătut atât de ușor. Și-a formulat cererea din nou, iar de data aceasta mama și-a învins îndoielile și a acceptat, destul de șovăielnic, să se mărite cu el, deși o măcinau temerile că soțul ei avea să fie „dezamăgit de ea“.

Așadar, s-au căsătorit, iar tabloul cu mama mea, îmbrăcată în rochie de mireasă, înfățișează o tânără cu chip grav, frumos, cu păr negru și cu ochi mari, căprui.

Înainte să se nască sora mea, au plecat la Torquay, pe vremea aceea o stațiune de iarnă foarte la modă, ce se bucura de prestigiul pe care mai târziu avea să-l cedeze Rivierei, și au închiriat aici un apartament mobilat. Tatăl meu era încântat de Torquay. Iubea marea. Avea mai mulți prieteni care locuiau aici și alți câțiva, americani de origine, care veniseră să-și petreacă iarna. Sora mea, Madge, s-a născut în Torquay și, la scurt timp după nașterea ei, părinții mei au plecat în America, unde intenționau să se mute definitiv. Bunicii tatălui meu mai trăiau încă; după ce mama lui

<sup>1</sup> Randolph Churchill (1911–1968) – fiul renumitului prim-ministru britanic Winston Churchill și membru al Partidului Conservator (n.tr.)

murise, în Florida, tata fusese crescut de aceștia în cadrul idilic al regiunii rurale din New England. Era foarte atașat de bunicii săi, care, la rândul lor, de-abia așteptau să le cunoască pe soția și pe fetița lui nou-născută. Fratele meu a venit pe lume în America. După o vreme, tata a hotărât să se întoarcă în Anglia. La scurt timp după întoarcerea lor, afacerile îl obligară însă să meargă din nou la New York. Atunci îi propuse mamei să găsească o casă mobilată în Torquay, urmând ca familia să se stabilească și să îl aștepte acolo.

În consecință, mama se apucă să caute o locuință mobilată în Torquay. Într-o zi veni acasă și anunță, cu glas triumfător:

– Fred, am cumpărat o casă!

Tatăl meu fu cât pe ce să leșine la auzul acestora. El încă visa că vor locui în America.

– De ce ai făcut una ca asta? întrebă el.

– Pentru că mi-a plăcut mult, fu explicația mamei.

Văzuse, se pare, vreo 35 de case, dar una singură îi plăcuse, iar aceea nu era de închiriat, ci doar de vânzare. Astfel că mama, care avea 2 000 de lire cu titlul de moștenire din partea soțului mătușii mele, apelase la aceasta din urmă – care se ocupa de administrarea averii sale – și cumpărase pe loc casa cu pricina.

– Dar vom sta aici doar un an de zile, oftă tata. *Cel mult.*

Mama, care în opinia noastră, a tuturor, era înzestrată cu darul profeției, îl liniști, spunând că o vor vinde când va fi nevoie. Probabil simțea în adâncul sufletului că familia ei avea să locuiască în casa aceea mulți ani de atunci încolo.

– M-am îndrăgostit de casa aia din clipa în care am pus piciorul în ea, stăruie ea. Domnește înăuntru o atmosferă pașnică, minunată.

Casa aparținea unui cuplu de quakeri<sup>1</sup> pe nume Brown, iar când mama, pe un ton șovăielnic, încercă să o consoleze pe doamna

<sup>1</sup> Nume dat membrilor unei secte protestante, numite și Societatea Religioasă a Prietenilor, mișcare creștină înființată de puritanul englez George Fox la jumătatea secolului al XVII-lea. La începuturi, quakerii nu aveau preoți sau pastori și nici liturghii, deoarece credeau că Dumnezeu îl va inspira pe unul dintre membrii congregației să vorbească în numele Lui. (n.tr.)

Brown pentru faptul că erau nevoiți să plece din casa în care locuiseră atâția ani, bătrâna doamnă îi spuse cu blândețe:

– Sunt bucuroasă să știu că dumneata și copiii dumitale veți locui aici, draga mea.

Cuvintele acestea au fost o adevărată binecuvântare, după cum mi-a mărturisit mama mai târziu.

Cred că, *într-adevăr*, casa aceea era binecuvântată. Era o vilă ca oricare alta, nici măcar situată în zona cea mai căutată a orașului – în Warberrys sau în Lincombes –, ci tocmai în capătul celălalt al Torquay-ului, în zona veche din Tor Mohun. La vremea aceea, șoseaua pe marginea căreia se afla casa ducea direct spre comitatul bogat al Devonului, plin de alei verzi și de câmpuri mănoase. Casa, ce purta numele de Ashfield, a fost căminul meu, cu mici întreruperi, aproape toată viața.

Asta pentru că tatăl meu a renunțat, în cele din urmă, la ideea de a ne muta în America. I-a plăcut în Torquay atât de mult încât a decis să nu mai plecăm de aici. Era mulțumit cu clubul lui, cu whistul și cu prietenii săi. Mamei, în schimb, nu-i plăcea să locuiască pe malul mării, detesta orice tip de reuniune socială și habar n-avea să joace cărți. Cu toate acestea, a trăit fericită la Ashfield, organizând dineuri fastuoase și participând la diverse acțiuni sociale. În serile liniștite, când stătea acasă, îl punea pe tata să-i relateze ce evenimente se mai petrecuseră în oraș sau la club și îl asculta plină de curiozitate.

– Nimic, îi răspundea tata pe un ton vesel.

– Ei, Fred, dar cu siguranță *cineva* o fi spus ceva interesant, nu?

Tata se vede silit să-și scotocească prin memorie, dar tot nu găsește nimic demn de relatat. Nimic altceva decât că M, zgârcit ca întotdeauna, refuză să-și cumpere gazeta de dimineață și preferă să vină la club și să citească ziarul acolo, după care insistă să le comunice și celorlalți ce a citit: „Vreau să vă întreb, prieteni, dacă ați aflat ce s-a întâmplat la frontiera de nord-vest...” și altele de genul acesta. Toți sunt iritați de atitudinea sa, având în vedere că M este unul dintre membrii cei mai înstăriți ai clubului.

Mama, care a mai auzit povestea asta, nu e deloc satisfăcută. Tata, mulțumit că interogatoriul s-a terminat, nu mai scoate nici un cuvânt. Se lasă pe spătarul scaunului, își întinde picioarele în fața focului și se scarpină ușor în cap (un obicei interzis).

– La ce te gândești, Fred? îl iscodește mama.

– La nimic, îi răspunde tata și nu minte când spune asta.

– *Nu se poate* să nu te gândești la *nimic*!

Răspunsul tatei o umple pe mama de consternare de fiecare dată. Pentru ea, așa ceva e de neconceput. În mintea ei, gândurile zboară în toate direcțiile, ca un cârd de păsări în căutarea apei. Îi este imposibil să nu se gândească la nimic, ei, care se gândește la trei lucruri deodată.

După cum am constatat mult mai târziu, ideile mamei erau întotdeauna desprinse de realitate, întru câtva. Ea vedea lumea în culori mult mai strălucitoare și oamenii, mult mai buni sau mai răi decât în realitate. Probabil din cauză că în copilărie fusese tăcută, retrasă și foarte introvertită, avea tendința să acorde o importanță exagerată celor mai neînsemnate lucruri, afișând uneori o atitudine de-a dreptul melodramatică. Imaginația ei era atât de bogată și de creativă încât nimic nu i se părea banal sau insignifiant. De asemenea, avea momente de o extraordinară intuiție – știa dintr-odată ce gândeau ceilalți. Când fratele meu era în armată și trecea prin niște dificultăți de ordin financiar, pe care nu avea de gând să le divulge părinților, mama îl luă prin surprindere într-o seară, când acesta stătea la masă încruntat, cu o expresie îngrijorată.

– De ce te-ai dus la cămătari, Monty? îl întrebă ea. Ai umblat la banii din testamentul bunicului tău? N-ar fi trebuit să faci asta. Mai bine du-te la taică-tău și spune-i despre ce e vorba.

Această capacitate de a intui lucrurile îi surprindea mereu pe membrii familiei. Sora mea spunea odată: „Dacă există ceva ce nu vreau să aflu mama, nici măcar *nu mă gândesc* la lucrul respectiv când ea e prin preajmă“.

E greu de spus care e prima amintire a unui om. Eu îmi aduc aminte cât se poate de clar de ziua în care am împlinit trei ani. Încerc și acum sentimentul de importanță care m-a copleșit cu acel prilej. Servim cu toții ceaiul în grădină – în acea parte a grădinii unde, mai târziu, atârna un hamac legat de doi copaci.

Pe măsuța de servit ceaiul e plin de prăjituri, în mijlocul cărora tronează tortul aniversar, acoperit cu glazură de zahăr, în care sunt înfipite lumânările. Trei lumânări. Și apoi un incident care face senzație – un păianjen mic și roșu, atât de mic încât abia îl zăresc, străbate cu repeziciune fața de masă albă. Mama spune: „E un păianjen *aducător de noroc*, Agatha, un păianjen *aducător de noroc* chiar de ziua ta“.

Din punctul acesta amintirea se pierde în neant. Nu-mi mai aduc aminte decât, vag, de o ceartă interminabilă, avându-l ca protagonist pe fratele meu, care voia să mănânce mai multe ecleruri.

Ah, minunatul, liniștitul și totuși atât de palpitantul univers al copilăriei! Probabil că, în cazul meu, elementul cel mai fascinant al copilăriei este grădina. Grădina care avea să îmi fie tot mai dragă, an de an. Aveam să cunosc fiecare copac din grădină și să îi atribui fiecăruia povestea sa. Încă de foarte devreme, grădina se împărțea, în mintea mea, în trei zone distincte.

Era grădina din fața bucătăriei, mărginită de un zid înalt, paralel cu șoseaua. Zona asta nu îmi trezea nici un interes, decât ca sursă de zmeură și mere verzi – pe care le mâncam în cantități uriașe. Era grădina ce ținea de bucătărie și atâta tot. Nu-mi oferea nici o încântare.

Apoi venea grădina propriu-zisă – o fâșie de pământ acoperită cu gazon, ce șerpuia pe deal în jos și era plină de tot felul de arbori interesanți. Stejarul de piatră, cedrul și chiar un sequoia gigant

(grozav de înalt). De asemenea, doi brazi pe care, din motive nedeslușite, îi asociez cu fratele și sora mea. În copacul lui Monty te puteai cățăra (mai precis, puteai să escaladezi, cu mare băgare de seamă, primele trei crengi). Copacul lui Madge avea o scorbură și în scorbură era un scăunel, iar crengile erau atât de încolăcite, încât puteai să te pitulezi printre ele și să urmărești ce se întâmplă în jur fără să fii observat de cei din afară. Apoi mai era un terebint<sup>1</sup>, care secreta o rășină lipicioasă, cu un miros înțepător. Eu o colectam cu grijă cu ajutorul unei frunze, fiind un „balsam nespus de prețios“. În fine, regele „încoronat“ era, de departe, fagul – cel mai mare copac din grădină, încărcat cu fructe de jir, pe care le mâncam cu poftă. Mai era și un fag roșu, dar acesta, dintr-un motiv sau altul, nu făcea parte din universul meu „arboricol“.

În fine, cea de-a treia zonă era pădurea. În imaginația mea, aceasta era la fel de întinsă ca New Forest<sup>2</sup> și până în ziua de azi am această senzație. Alcătuită în cea mai mare parte din frasin, era străbătută de o cărăruie întortocheată, ce-și croia drum printre arbori. Pădurea aceasta îndeplinea toate cerințele unei păduri de basm. Era înfricoșătoare, de nepătruns, ascundea frumuseți nebănuite, avea grandoare și mister...

Cărăruia ce străbătea pădurea ieșea chiar pe terenul de tenis sau *crochet*<sup>3</sup> din vârful taluzului, care se întindea în dreptul ferestrei de la sufragerie. Odată ce ajungeai în punctul acesta, farmecul dispărea. Erai din nou în universul banal, de zi cu zi, în care doamnele, cu fusta ridicată delicat cu o mână, jucau *crochet* sau, purtând pe cap pălării de paie, loveau mingea de tenis.

Când mă saturam să mă joc în grădină, mă întorceam în camera de joacă, unde dădeam de Nursie, mereu acolo, mereu aceeași.

<sup>1</sup> Arbore rășinos, răspândit pe coastele Mediteranei, din care se extrage terebentina (n.tr.)

<sup>2</sup> Regiune în partea de sud a Angliei, care cuprinde cea mai mare întindere neîngrădită de pășuni, câmpii și păduri (n.tr.)

<sup>3</sup> Joc sportiv în aer liber, în care mai multe persoane lovesc pe rând, cu un ciocan, niște bile de lemn, făcându-le să treacă, după anumite reguli, printr-o serie de porțițe instalate pe terenul de joc (n.tr.)